

MIT TEGYÜNK, ha késünk a repce vetésével?

Az őszi káposztarepce termesztéstechnológiája számos szempontból sokoldalú és rugalmas, ami tág mozgásteret biztosít a termelők számára.

A gabona sortávolságra vetett nagy vetőmagnormától egészen a kapás sortávolságra történő alacsony tőszámú helyrevetésig sok bevált módszerrel találkozhatunk a gyakorlatban.

Tudjuk, hogy az őszi káposztarepce termesztése és termésbiztonsága az utóbbi években egyre több kihívással került szembe, de nem szabad elfelejteni ennek a kultúrnövénynek az előnyeit sem!

Kiváló elővetemény kedvező agrotechnikai tulajdonságai miatt. ✓

Szélesíti a vetésforgót, lehetőséget biztosít a tarlóápolásra, mélyre hatoló gyökereivel lazítja a talajt. ✓

Hatalmas zöldtömegével gazdagítja annak szervesanyag-tartalmát és őszi kultúrnövényként hasznosítja a téli csapadékot is, aminek a jelentősége az utóbbi években egyre inkább felértékelődött. ✓

Sok év tapasztalata, hogy a repce optimális vetésideje augusztus utolsó és szeptember első dekádjára esik. A fajtákat leváltó hibridekről általánosságban elmondható a gyorsabb és egyöntetűbb kezdeti fejlődés, ami kitolhatja a vetésre alkalmas időablakot,

de a hibridek karakterisztikái között is látványos különbségek mutatkoznak.

A biztonságos **áttelelés „ökölszabálya”** a 8:8:8-as arány, ami a levélszámot, gyökérnyaki átmérőt (mm) és gyökérhosszt (cm) foglalja magában. Az utóbbi évek enyhébb telei mellett már akár a 6:6:6-os fejlettség is megfelelőnek bizonyult. **A túl korai vetés is indokolatlan kockázatokkal járhat** (magas rovarkártevő nyomás, tél előtti túlfejlődés, gyomosodás), de ezúttal a késői vetéssel kapcsolatos tudnivalókat vesszük sorra.

MIT IS NEVEZHETÜNK KÉSŐI VETÉSNEK?

Ha a repcét szeptember második felében, vagy még annál is később októberben vetik el.

MIRE FIGYELJÜNK A KÉSŐN VETETT REPCÉNÉL?

Késői vetés esetén rendkívül fontossá válik a megfelelő hibrid kiválasztása.

Mindenképpen olyan hibridre van szükség, ami kirobbanó, gyors és homogén kezdeti fejlődéssel bír annak érdekében, hogy az állomány a lehető leghamarabb elérje a teleléshez szükséges 6-10 leveles fejlettségi állapotot.

A DEKALB hibridrepce-portfólióban erre a célra tökéletesen megfelelnek a **DK Excited**, **DK Exbury**, **DK Expectation** és **DK Imove CL** hibridek. Általánosságban elmondható, hogy a hosszabb tenyészidejű hibridek kevésbé alkalmasak erre a célra.

A vetéstechnológia és az azt megelőző magágy előkészítése **fokozott jelentőséggel** bír, amikor kitolódik a vetésidő. A termelők között sincs egyhangú konszenzus, miszerint eső előtt, vagy esőt követően jobb időzíteni a vetést. Az biztos, hogy a homogén keléshez elengedhetetlen az **egyenletes vetésmélység**, ennek érdekében pedig mindig célszerű az **aprómorzsás magágy** kialakítására törekedni. Ez alól kivétel, ha tudjuk, hogy a táblánk csapó eső után cserepesedésre hajlamos. Ebben az esetben nagyobb rögök meghagyásával csökkenthetjük ennek a kockázatát.

A 2021-es aszályos ősz megmutatta, hogy porba történő vetéskor a vetőmag akár 2-3 hétig is nyugalomban maradhat, egészen addig amíg kellő nedvességhez nem jut.

Ilyen körülmények között nagyon elnyújtott és heterogén kelésre kell számítanunk. Pontos tőszámajánlásba bocsátkozni nemcsak nehéz, de felelőtlen is késői vetése esetén a helyspecifikus adottságok (talaj, időjárás, technológiai színvonal, stb.) ismerete nélkül. Ezért **nagyon fontos** a több évnyi **helyi tapasztalatot figyelembe venni**. Várhatóan kedvező viszonyok esetén nem szükséges a vetőmagnorma emelése, de ha kedvezőtlen körülmények állnak fenn, akkor ajánlott legalább 20-40%-kal több vetőmagot kijuttatni.

A telelés sikeressége és a kifagyás kockázata elsősorban nem a tőszámon múlik. Enyhe tél esetén az áttelelés problémamentes lehet és aratáskor a terméseredményben sem várható szignifikáns különbség. Nem általános ugyan, de van olyan termelői példa, miszerint a szeptember közepi vetések produkálták a legjobb eredményeket a gazdaságban.

JOBB KÉSŐN, MINT SOHA!

A repce őszi gyomelnyomó képessége gyenge egészen a sorok összezáródásáig. Ezt a széles sortávolság fokozza. A megkésett magágykészítéssel a már kikelt gyomokat eliminálhatjuk, szerencsés esetben akár az őszi herbicides kezelést is megspórolhatjuk. Ez az őszi regulátorozásról is elmondható abban az esetben, ha az állomány lassan, nehezen éri el a 6-8 leveles állapotot. Minden más esetben azonban célszerű a regulálás, ami lassítja a hajtásnövekedést és serkenti a gyökérzet, gyökérnyak fejlődését a biztosabb áttelelés érdekében. A kártevők közül többek között két jelentős rovar foga alól is kihúzhatjuk a növényünket, ugyanis a repcedarázs (*Athalia rosae*) és a kis káposztalégy (*Delia radicum*) a korai vetésű állományokban fog előszeretettel megtelepedni.

Ugyan a megkésett vetés kerülendő, de kedvező időjárási és talajviszonyok mellett NEM SZABAD TELJESEN LEMONDANI A REPCÉRŐL!

Tanka István
fejlesztőmérnök

